

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปผลการวิจัยและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถาม

ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-29 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรี ศิลปศาสตร์ สาขาภาษาไทย/ภาษาและวรรณคดีไทย ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษาไทยกลางและภาษามลายูถิ่นสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยระหว่าง 1-5 ปี ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่อื่นที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน คือ งานวิชาการ ครูส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าอบรม/สัมมนา/ประชุมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

2. สภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูส่วนใหญ่ออกแบบการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างแบบเดิม ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ล่วงหน้า 1 สัปดาห์โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิม จัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการฟัง การดูและการพูด บุคคลที่ให้คำแนะนำคือ เพื่อนครูภาษาไทย

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูจัดลำดับเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยจากง่ายไปยากและคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูศึกษาศาสตร์หลักการใช้ภาษาไทยจากหนังสือคู่มือของสำนักพิมพ์เอกชนแล้วออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูมีการจัดเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนเรียน ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและแบบแบ่งกลุ่มทำงาน ใช้เทคนิคการยกตัวอย่างและใช้คำถามพัฒนาการคิด

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายและใช้เทคนิคการถามคำถามพัฒนาการคิด ครูเป็นผู้กำหนดงานเพียงคนเดียวโดยมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเป็นรายกลุ่มแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหนังสือคู่มือครู ครูสอนแบบบรรยายและใช้ภาษามลายูถิ่นอธิบายเนื้อหาบทเรียนแทนการใช้ภาษาไทย

2.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูมีหลักการเลือกใช้สื่อที่หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวนักเรียนเป็นสื่อที่ครูผลิตขึ้นเอง ครูใช้สื่อประเภทวัสดุในชั้นสอน ครูใช้ห้องสมุดโรงเรียนและเว็บไซต์เป็นแหล่งการเรียนรู้มาก

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูใช้สื่อในชั้นสอน ครูแนะนำให้ นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการบ้าน ครูเก็บรักษาสื่อที่มีอยู่ที่ มุมห้องเรียน โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูผลิตสื่อขึ้นมาจากงบประมาณส่วนตัว และนำสื่อที่มีอยู่แลกเปลี่ยนกันใช้ระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ครูเน้นใช้สื่อ การเรียนรู้ประเภทวัสดุและสนใจที่จะจัดทัศนศึกษาแหล่งการเรียนรู้อื่นนอกโรงเรียน

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูชี้แจงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในคาบแรกแต่ละภาคเรียน ครูใช้วิธีการตรวจแบบฝึกหัดและการทดสอบในการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีแบบทดสอบและแฟ้มพัฒนางานเป็นเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ครูจัด

ประเมินผลการเรียนรู้หลังจบบทเรียน ครูผู้สอนประจำรายวิชาจะเป็นผู้สร้างเกณฑ์และประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน ครูใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบอัตราส่วน

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกัน ประเมินผลงานของเพื่อนโดยการอภิปรายปากเปล่า

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ประเมินผลการเรียนรู้หลังจบ บทเรียนด้วยแบบทดสอบปรนัย ครูมอบหมายแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำเป็นการบ้านแล้วตรวจให้ คะแนน

3. ปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ครูไม่มีเวลาในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมทันสมัยและขาดผู้แนะนำ ใน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/บันทึกการสอนที่ถูกต้อง

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูจัดสาระการเรียนรู้ไม่ เหมาะสมกับเวลา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและไม่สามารถจัดสาระการเรียนรู้ บูรณาการกับภาษาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาหลักการใช้ ภาษาไทยบางเรื่องไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เนื้อหาบางเรื่องมีตัวชี้วัดมากเกินไป ครูใช้ แผนการจัดการเรียนรู้สำเร็จรูปโดยไม่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทของพื้นที่ ครูบางคนไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าและไม่นำข้อมูลจากบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูไม่มีประสบการณ์และขาดชำนาญในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตามแผนการ

จัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้ นักเรียนมีปัญหาในการใช้ภาษาไทยรับรู้เนื้อหาและนักเรียนขาดความสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูสอนได้ไม่ครบและตรงตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ ครูไม่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่ใช่เทคนิคการเรียนที่หลากหลาย ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นของเนื้อหาบทเรียนซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักเรียน ครูไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้หลักการภาษาไทย บูรณาการค่านิยมและวัฒนธรรมที่เหมาะสมในภาษาไทยเข้ากับชีวิตจริงของนักเรียนได้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาการบริหารเวลาขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูที่จบใหม่ไม่แม่นยำเนื้อหา ถ่ายทอดเนื้อหาไม่เป็น ครูที่ไม่จบการสอนภาษาไทยโดยตรงไม่มีความรู้ เทคนิค ทักษะการสอนสาระหลักการภาษาไทยให้นักเรียนสนใจบทเรียนและนักเรียนเห็นว่าหลักการภาษาไทยยากกว่าวรรณคดี

3.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูขาดแคลนสื่อประเภทบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรม และสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อสืบค้นข้อมูลความรู้เพิ่มเติมและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัย ความรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนไม่มีโอกาสใช้สื่อขณะปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อที่มีอยู่ค่อนข้างเก่า ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและไม่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน ห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ ขาดหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับความต้องการและจำนวนนักเรียนและไม่สามารถใช้สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตได้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนจัดสรรงบประมาณด้านสื่อน้อย ครูไม่ค่อยผลิตสื่อเพราะมีเงินเดือนน้อย ครูไม่นำสื่อที่อยู่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน

3.4. การประเมินผลการเรียนรู้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ครูไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผล การเรียนรู้ และขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในหลักสูตรและไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ครูประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนเพียงคนเดียวและไม่จัดทำเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ไว้เป็นหลักฐานชัดเจน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูใช้เครื่องมือประเมินผลสำเร็จรูปโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพจริงของพื้นที่ ครูไม่สามารถวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือได้ด้วยตนเอง ครูเน้นการประเมินพุทธิพิสัยของนักเรียนเพียงอย่างเดียวและไม่สามารถจัดการประเมินผลการเรียนรู้ได้ต่อเนื่อง

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้เรื่อง ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) และควรประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนเครือข่ายเดียวกัน ร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้แนวทางเดียวกัน โรงเรียนควรจัดหนังสือของกระทรวงศึกษาธิการให้ครูใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านหลักสูตรควรปรับเนื้อหาในสาระหลักการใช้ภาษาไทยบางส่วนให้เข้ากับบริบทของคนในพื้นที่ โรงเรียนควรจัดคาบเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น และควรเพิ่มอัตราคนที่จบวุฒิครู สาขาภาษาไทยโดยตรง

4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรม/ศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะและเทคนิคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ และร่วมมือกับโรงเรียนในการอบรม/ศึกษาดูงาน การจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยให้ครูที่จบสาขาอื่น ควรระดมครูเก่งในพื้นที่คัดเลือกเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่มาจัดทำเป็นหนังสือคู่มือแจกให้กับครูนำไปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อเพิ่มขึ้น ส่งเสริมครูให้ใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อที่ใช้วัสดุหาง่ายในท้องถิ่น จัดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการผลิต พัฒนา เก็บรักษาสื่อ

4.4 การประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ความร่วมมือส่งครูเข้าอบรม/ศึกษาดูงานในโครงการต่างๆ ควรแนะนำและส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดทำเครื่องมือประเมินผลที่เป็นหลักฐาน โรงเรียนในเครือข่ายควรร่วมกันจัดทำเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้หรือข้อสอบมาตรฐานชุดเดียวกัน

อภิปรายผล

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประเด็นสำคัญในการอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูศึกษาระดับหลักการใช้ภาษาไทยจากหนังสือคู่มือของสำนักพิมพ์เอกชน แล้วออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิมโดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองล่วงหน้า 1 สัปดาห์ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิมและปรับปรุงใหม่บางส่วน ครูจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับสาระการฟัง การดูและการพูดและสาระการเขียน ครูจัดลำดับเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยจากง่ายไปยากและคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของนักเรียนที่มีปัญหาการใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ สุวัฒน์ เอี่ยมอรพรรณ (2549: 110-111) กล่าวว่า วิชาควรจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึงถึงความยากง่าย จัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล และสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้ว่า (2551: 78) ว่า ครูต้องจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการ

เรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร และสุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2538: 208-223) กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ครูควรสอนหลักการใช้ภาษาให้สัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษา ซึ่งได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ไม่ควรมุ่งแต่สอนเนื้อหาในหลักภาษาไทยเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ ยังพบว่า ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย บุคคลที่ให้คำแนะนำ คือ เพื่อนครูภาษาไทย ประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และสัมภาษณ์ ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ครูผู้สอนคือบุคคลที่เหมาะสมที่สุดในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพราะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ด้วยตนเอง และการที่ครูเลือกจะปรึกษาเพื่อนครู เพราะมีความสนิทสนมส่วนตัว จึงสามารถขอคำแนะนำได้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีการเตรียมความพร้อมนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนเรียน ครูใช้วิธีการสอนแบบบรรยายตามหนังสือคู่มือครูและแบบแบ่งกลุ่มทำงาน ใช้เทคนิคการยกตัวอย่างและใช้คำถามพัฒนาการคิด ครูเป็นผู้กำหนดงานและมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเป็นรายกลุ่มแล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูใช้ภาษามลายูถิ่นอธิบายเนื้อหาบทเรียนแทนการใช้ภาษาไทย ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับบทบาทของครูที่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 10) กำหนดไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูต้องศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีสติปัญญา ความสนใจ ความต้องการที่แตกต่างกันแล้วจึงจัดการเรียนรู้ และผลการวิจัยของเปรมจิต บุตรสีทา (2524) ที่พบว่า ครูมักใช้วิธีสอนแบบบรรยายเนื้อหาตามหนังสือเรียน ส่วนวิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงานสอดคล้องกับแนวคิดของสุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2538: 208-223) ว่า ครูควรใช้วิธีการสอนโดยแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำงาน ซึ่งเป็นการสอนที่ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีมนุษยสัมพันธ์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ พรทิพย์ แข็งขัน (2553: 16-17) ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ และการใช้คำถามพัฒนาการคิดสอดคล้องกับแนวคิดของชาญชัย อาจินสมอาจารย์ (2547: 97-108) ว่า การใช้คำถามพัฒนาการคิดช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาความคิดใหม่ๆ และช่วยส่งเสริมสนับสนุนการนำมโนทัศน์ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ใน

ชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิดชนก เริงเชาว์ (2533) ที่พบว่า นักเรียนใช้ภาษามลายูท้องถิ่นเกือบทั้งหมด ครูจึงมีความจำเป็นต้องถ่ายทอดเนื้อหาเป็นภาษามลายูถิ่นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายยิ่งขึ้น

1.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีหลักการเลือกใช้สื่อที่หาง่ายในท้องถิ่น ใกล้ตัวนักเรียน ครูผลิตสื่อขึ้นเองจากงบประมาณส่วนตัวและปรับปรุงสื่อที่มีอยู่จากการผลิตร่วมกับนักเรียน ครูใช้สื่อประเภทวัสดุในชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูแนะนำให้ นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นการบ้าน ครูสนใจที่จะจัดทัศนศึกษาแหล่งการเรียนรู้อื่นนอกโรงเรียน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดการเลือกสื่อของพวงเล็ก อุดระ (2539: 112) ว่า การเลือกสื่อการเรียนรู้ที่ดีควรประหยัดค่าใช้จ่าย วัสดุการผลิตหาง่ายในท้องถิ่น ซึ่ง สุระปะนีย์ นาครทรรพ (2541: 18-19) ได้ให้ข้อเสนอแนะการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้หลักภาษาไทยว่า สื่อการสอนจะช่วยให้การเรียนรู้หลักภาษาไทยสนุกสนาน มีชีวิตชีวาขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมวางแผนและแบ่งงานให้นักเรียนช่วยกันทำสื่อการสอน โดยใช้วัสดุที่ไม่สิ้นเปลือง หาได้ง่าย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่ครูแนะนำให้ นักเรียนใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ค้นคว้าข้อมูล เพราะความสะดวก รวดเร็วและความหลากหลายของข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังที่ กิตานันท์ มลิทอง (2540: 329) กล่าวว่า อินเทอร์เน็ตสามารถค้นคว้าข้อมูลได้หลากหลายทั่วโลกและสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตลอดเวลาจึงได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้โดยกำหนดไว้ในมาตรา 25 ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และสัมภาษณ์ ที่พบว่า ครูใช้ห้องสมุดโรงเรียนและเว็บไซต์เป็นแหล่งการเรียนรู้มาก โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และมุมหนังสือที่จัดไว้เป็นแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง

1.4 การประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้สามด้าน ครูใช้วิธีการตรวจแบบฝึกหัดแล้วจัดเก็บไว้ในแฟ้มพัฒนางาน ครูประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2538: 209-223) ที่กล่าวถึงแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้หลักภาษาไทยว่า ครูควรประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักภาษา แต่แต่ละด้านควรประเมินผลให้ลึกซึ้งกว้างขวางไม่ควรเน้นแต่เรื่องความจำเพียงอย่างเดียว และสอดคล้องกับแนวคิดของพรทิพย์

แข็งขัน และคณะ (2553: 456-480) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยควร ประเมินผลให้ครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย นอกจากนี้ เอมอร์ จังศิริพรปกรณ์ (2546: 153-158) ได้กล่าวถึงข้อดีของการตรวจแบบฝึกหัดว่าเป็นการ ติดต่อดสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนที่ช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองมีข้อผิดพลาดอย่างไร ประเด็นที่ถูกต้องคืออะไร ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนรู้ได้ และเป็นการสะท้อนให้ ผู้สอนเห็นความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งเรื่องนิสัยการทำงาน ความรับผิดชอบ ส่วนการใช้แฟ้ม พัฒนางานผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้ ดังที่ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2545: 22) กล่าวว่า แฟ้มพัฒนางานใช้เก็บรวบรวมและสร้างเอกสาร หลักฐานเกี่ยวกับผลงานของผู้เรียน แฟ้มพัฒนางานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนเป็น รายบุคคลได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนแต่ละคนจะมีแฟ้มสะสมงานเป็นของตนเอง มีการ สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ครูจะทราบจุดเด่นและจุดเด่นของนักเรียนแต่ ละคนจากแฟ้มพัฒนางาน และช่วยเน้นให้นักเรียนรู้จักวางแผน ลงมือทำผลงาน ประเมินและ ปรับปรุงผลงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกต การจัดการเรียนรู้และการสัมภาษณ์ที่พบว่า ส่วนใหญ่ครูจะทดสอบนักเรียนหลังสิ้นสุดการจัดการ เรียนรู้ และตรวจให้คะแนนแบบฝึกหัดโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบอัตราส่วน

2. ปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูออกแบบการจัดการ เรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูจัดสาระ การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเวลา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน ไม่ได้รับการสนับสนุน จากบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีภาระงานมากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการเตรียมการ จัดการเรียนรู้ ขาดผู้แนะนำในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/บันทึกการสอนที่ถูกต้อง ครูมี ความคิดเห็นว่าเนื้อหาหลักการใช้ภาษาไทยบางเรื่องไม่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เนื้อหาบาง เรื่องมีตัวชี้วัดมากเกินไปและไม่สามารถจัดสาระหลักการใช้ภาษาไทยบูรณาการกับภาษาและ วัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ได้ ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ครูไม่เข้าใจการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างแท้จริง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 73,78) กล่าวว่า ปัญหาการจัดการ เรียนรู้ที่พบคือ ครูไม่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ละคน ครูจึงควรศึกษา ทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ควรวางแผนจัดแบ่งเนื้อหาสาระ เวลาให้ครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ ประเด็นนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเปรมจิต บุตรสีเทา (2524) ที่พบว่า ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและ ประโยชน์ของภาษาไทย ครูภาษาไทยจึงไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารในการ จัดการเรียนรู้ทุกชั้นตอน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชิดชนก เขิงเขาว์ (2533) และ วรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการ เรียนรู้ เนื้อหาบทเรียนยากและมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับ วัฒนธรรม ประเพณีหรือความเชื่อของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกต การจัดการเรียนรู้ที่พบว่า ครูไม่สามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ตรงตามหลักสูตร และสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่พบว่า ครูมีภาระงานมากและไม่มี ความชำนาญในการสอนสาระหลักการใช้ภาษาไทยบางเรื่อง เช่น ศิลปะการแต่งคำประพันธ์ การอ่านทำนองเสนาะ และเห็นว่าเนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไปจนจำเป็น นอกจากนี้ ผู้วิจัย ยังพบว่า การจัดชั่วโมงเรียนทั้งวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญในแต่ละวัน ส่งผลให้วิชาสามัญ เช่น ภาษาไทยมีชั่วโมงเรียนน้อยลงไม่ครบตามที่หลักสูตรกำหนดประกอบกับการปิดเรียนบ่อยครั้ง ทำให้ครูจัดการเรียนการสอนไม่ครบทุกชั้นตอนตามที่เขียนไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่มีประสบการณ์ ขาด ความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูไม่มีความรู้เรื่องวิธีสอนและไม่ใช้วิธีสอนที่ หลากหลาย ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามลำดับขั้นตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ เขียนไว้ได้ ไม่สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย บูรณาการค่านิยม และวัฒนธรรมที่เหมาะสมในภาษาไทยเข้ากับชีวิตจริงของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนไม่เห็น ประโยชน์ของการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย สอดคล้องกับผลการวิจัยของเปรมจิต บุตรสีเทา (2524) ธีระนุช ทีปะपाल (2530) และ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์และคณะ (2552) ที่พบว่า ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ ทำให้นักเรียนที่มีประสบการณ์สอนสูงๆ ขอย้ายออกนอกพื้นที่ ครูที่บรรจุ ใหม่ไม่มีประสบการณ์การสอนน้อย รวมทั้งผลการวิจัยของ ชิดชนก เขิงเขาว์ (2533) และ วรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูไม่สามารถสอนได้ครบตามแผนการจัดการเรียนรู้ และ ผลการวิจัยของ ไศภิต รุ่งทอง (2549) ที่พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเนื้อหาหลักการใช้ ภาษาไทยและไม่เห็นประโยชน์ในการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ที่พบว่า ครูไม่สามารถจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนรายหน่วย/รายคาบได้ ครบถ้วน วิธีการสอนที่ ครูใช้ไม่สามารถกระตุ้นและสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ได้ รวมทั้งข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ที่พบว่า ครูจะลาออกเพื่อไปสอบบรรจุ ทำให้ขาดครูที่มีประสบการณ์ในการสอน

2.3 การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูขาดแคลนสื่อประเภท วัสดุ อุปกรณ์ กิจกรรมและสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ครูใช้สื่อไม่หลากหลาย สื่อที่มีอยู่เก่า ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูไม่ค่อยผลิตสื่อ นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อสืบค้นข้อมูลความรู้เพิ่มเติมและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ไม่เหมาะสมกับวัย ความรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือ ขาดหนังสือที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับความต้องการและจำนวนนักเรียนและไม่สามารถใช้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เปรมจิต บุตรสีทา (2524) ธีระนุช ทีปะपाल (2530) เต็มดวง เศรษฐจินดา (2532) และวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า โรงเรียนขาดแคลนสื่อ ขาดแคลนงบประมาณด้านสื่อ ผู้บริหารและครูภาษาไทยเห็นสอดคล้องกันว่า มีการใช้สื่อการสอนน้อย ครูไม่มีความรู้และเวลาในการผลิตสื่อ สื่อไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน นอกจากนี้ ผลการวิจัยของชิตชนก เชิงเขาว์ (2533) ยังพบว่า นักเรียนมีหนังสืออ่านน้อย เนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนมีหนังสือภาษาไทยน้อยและไม่น่าสนใจ ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้ ที่พบว่า ครูใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนไม่มีโอกาสใช้สื่อ และสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ที่พบว่า โรงเรียนขาดแคลนสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสาระหลักการใช้ภาษาไทย

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ครูไม่สามารถจัดเวลาสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้ ครูกำหนดการประเมินผลการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตร ใช้เครื่องมือประเมินผลสำเร็จรูปโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสภาพจริงของพื้นที่ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ไม่หลากหลาย เน้นประเมินด้านพุทธิพิสัยเพียงด้านเดียว ครูประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนเพียงคนเดียวและไม่จัดทำเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นหลักฐาน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เปรมจิต บุตรสีทา (2524) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่มีการประเมินผลการเรียนรู้ เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ส่งผลให้นักเรียนมีเวลาเรียนน้อย เพราะต้องหยุดการเรียนการสอนบ่อยครั้ง ผลการวิจัยของ ชิตชนก เชิงเขาว์ (2533) และ วรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูขาดทักษะในการวัดและประเมินผล ไม่สามารถวัดผลได้ครอบคลุมทุกทักษะและไม่มี

ความรู้ในการสร้างเครื่องมือวัดผล ผลการวิจัยของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์และคณะ (2552) พบว่า การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาเพราะบริบทต่างกัน ควรมีเกณฑ์ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ อีกทั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในทุกด้าน ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับสอดคล้องกับข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนรู้และการสัมภาษณ์ที่พบว่า เครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมให้ครูมีความรู้เรื่อง ออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (backward design) ควรประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนเครือข่ายเดียวกันร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้และนำไปใช้ร่วมกัน หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านหลักสูตรควรปรับเนื้อหาในสาระหลักการใช้ภาษาไทยบางส่วนให้เข้ากับบริบทของคนในพื้นที่ โรงเรียนควรจัดคาบเรียนภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูเสนอแนะให้จัดทำโครงสร้างรายวิชาและแผนการจัดการเรียนรู้ระดับอำเภอ จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและลดเนื้อหาให้น้อยลง

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรม/ศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูมีความรู้ ทักษะและเทคนิคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ เพราะการนำนวัตกรรมการศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ มาจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้นและช่วยเพิ่มเจตคติในการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกับโรงเรียนในการอบรม/ศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยให้ครูที่จบการศึกษาสาขาอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ มีปัญหาการสอนมากกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาไทย และผลการวิจัยของชুমศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2550) ที่พบว่า โรงเรียนขาดแคลนอัตรากำลังครูทำให้จัดครูเข้าสอนไม่ตรงวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยของนาวาลย์ ปานากาแข็ง (2544) ที่มีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนเร่งพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และผลการวิจัยของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ (2552) มีข้อเสนอแนะว่า ควรดูแลครูให้ได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ครู สนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอในการพัฒนาศักยภาพให้ครูผู้สอนมี

ความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพของครู

3.3 โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อเพิ่มขึ้น ส่งเสริม

สนับสนุนให้ครูใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อ จัดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการเก็บรักษาสื่อ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนรู้ระหว่างครูในหน่วยงานเดียวกัน ข้อเสนอแนะข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูเสนอแนะให้เพิ่มงบประมาณด้านสื่อให้มากขึ้นและควรจัดสรรสื่อที่ทันสมัย ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551: 24,78) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ไม่ควรใช้สื่อใดสื่อหนึ่งเพียงอย่างเดียว เพราะไม่มีสื่อชนิดใดที่ตอบสนองการจัดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนทุกบทเรียน ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของปราณี หล้าเบญญะ (2553) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ดีของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนสนใจการเรียนเพิ่มขึ้น ประเด็นข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า หากสามารถจัดตั้งศูนย์กลางเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ขึ้น จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดทำสื่อและใช้สื่อที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

3.4 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมิน

ผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการให้ความร่วมมือส่งครูเข้าอบรม/ศึกษาดูงานในโครงการต่างๆ ควรแนะนำและส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและจัดทำเครื่องมือประเมินผลที่เป็นหลักฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณศักดิ์ แสงเสงี่ยม (2539) ที่พบว่า ครูเสนอแนะให้มีการร่วมมือกันระหว่างจังหวัด อำเภอ โรงเรียน เพื่อจัดทำข้อสอบมาตรฐาน รวมไปถึงเครื่องมือการประเมินผลชุดเดียวกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ครูควรศึกษาและปฏิบัติตามแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552: 10) ที่กำหนดว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้และจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

- 1.1 ควรศึกษาการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backword Design) เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป
- 1.2 ควรศึกษานวัตกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 1.3 ควรประยุกต์ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นมาผลิตเป็นสื่อการเรียนการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้สนใจกิจกรรมการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น
- 1.4 ควรมีการประเมินการเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 ควรจัดอบรม ศึกษาดูงาน และจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ เพื่อให้โรงเรียนนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้
- 2.2 ควรเร่งพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูที่ไม่ได้จบ วุฒิครู/สาขาภาษาไทย โดยตรง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนสังกัดและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
2. ควรมีการทำวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยของครูสอนภาษาไทยที่จบวุฒิการศึกษาอื่นๆ
3. การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น